

De twee gezichten van de Nederlandse Spoorwegen (NS)

Eerder deze maand was in het nieuws hoe de spoorwegmaatschappij Abellio Deutschland - een volledige dochtermaatschappij van de Nederlandse Spoorwegen (NS) - via een juridische procedure¹ met succes heeft verhindert dat een contract voor Duitse Intercity-treindiensten zónder openbare aanbesteding aan Deutsche Bahn (DB) zou worden gegeven, een zogenaamde “onderhandse gunning”².

De klacht van NS Abellio was terecht: er wordt immers geschat dat een openbare aanbesteding van treindiensten leidt tot een “besparing van 20 tot 30% voor de belastingbetaler, met bovendien een hogere kwaliteit van de treinen als gevolg³.” Dit ten opzichte van onderhandse gunningen, zonder aanbesteding. Dergelijke besparingen kunnen vervolgens door de overheid worden geïnvesteerd in andere projecten die het spoor aantrekkelijker maken en de EU Green Deal helpen.

Het is daarom verbazingwekkend dat Abellio's moedermaatschappij NS net over de grens in Nederland het tegenovergestelde doet, door te lobbyen voor een onderhands gegunde concessie om treinen van 2025 tot 2035 op het Nederlandse hoofdrailnet te laten rijden. Dit geldt voor alle treinen, van Intercities en internationale hogesnelheidstreinen tot kleine zijlijnen en regionale treinen.

Dat de overheid een dergelijke grote concessie - 85% van de markt ⁴- aan het voorbereiden is, staat buiten kijf. Staatssecretaris Stientje van Veldhoven verwees zelfs in een brief aan de Tweede Kamer op 18 november 2018 al openlijk naar de “nieuwe hoofdrailnetconcessie” vanaf 2025.

Dat overheidsbedrijf NS deze onderhandse gunning krijgt, staat ook buiten kijf - wie anders heeft immers meer dan 900 treinen beschikbaar? Bovendien: vier maanden geleden kondigde Van Veldhoven een nieuwe onderhandse gunning aan waarmee NS met ÖBB Nightjet een nachttreinkartel kan beginnen - er is een precedent.

(voor vervolg, zie volgende pagina)

---

¹ https://www.bezreg-muenster.de/zentralablage/dokumente/wirtschaft_finanzen_kommunalaufsicht/vergabekammer/entscheidungen_2017/BeschlussVK4716.pdf

² <https://www.come-on.de/lennetal/werdohl/faehrt-bald-flixtrain-lenne-13514334.html>

³ M. Baldwin, Deputy Dir EU Commission DG MOVE tijdens Workshop “Tendering of PSCs”, 30 mei 2018

⁴ De huidige concessie van NS voor het hoofdspoorwegnet (“HRN”) bedraagt 85% van de Nederlandse treinenmarkt gemeten in treinkilometers & 95% van de markt gemeten in reizigerskilometers, aldus de “Spoormonitor” (Spoormonitor) van de Nederlandse Mededingingsautoriteit ACM van 2018.

De NS lijkt twee gezichten te hebben: enerzijds klaagt haar dochtermaatschappij NS Abellio in Duitsland over onderhandse gunningen aan overheidsbedrijven⁵. Aan de andere kant verwelkomt de NS in Nederland juist dezelfde praktijken⁶.

- Hoe is deze dubbele moraal te verenigen met de interne Europese markt?
- Hoe kan de Nederlandse regering beweren dat zij zich in het hart van Europa bevindt als zij een dergelijk economisch nationalisme en opportunisme tolereert van één van haar eigen bedrijven?

Het "level playing field" (gelijk speelveld) wordt vaak genoemd als een belangrijke prioriteit voor de EU⁷. Waarom zou dan 85% van het Nederlandse reizigersvervoer per spoor hiervan moeten worden vrijgesteld - tot 2035?

ALLRAIL Secretaris-Generaal Nick Brooks vat het samen: "De NS is duidelijk al in staat om de concurrentie aan te gaan. Denk bijvoorbeeld aan de vele jaren ervaring dat zijn concurreert met Deutsche Bahn (DB) in de Duitse deelstaat Noordrijn-Westfalen - een dichtbevolkte deelstaat met hoge frequenties - vergelijkbaar met Nederland". Met het oog op een gelijk speelveld in de EU moet de thuismarkt van de NS in dezelfde mate worden opengesteld.

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met: Dhr Nick Brooks,
ALLRAIL vzw, Alliantie van nieuwkomers in het personenvervoer per spoor in Europa,
Washingtonstraat 40, 1050 Brussel, België.

Reg. nr. 675.784.944. Publicatie in het Belgisch Staatsblad op 29 mei 2017

info@allrail.eu, T: +32 485 832 991,

 @ALLRAIL_EU

---

⁵ <https://www.abellio.de/de/deutschland/unternehmen-news/media-center/presse/abellio-begruesst-entscheidung-der-vergabekammer>

⁶ <https://nieuws.ns.nl/nachttrein-keert-eind-2020-terug-in-nederland/>

⁷ <https://www.ft.com/content/30a1b750-1d36-11ea-97df-cc63de1d73f4>